

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Številka: 322-01/14-15/ EPA 2028-VI
Ljubljana, 28 .6. 2014

NOVO!

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F), oblikovala naslednje

M N E N J E

k Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic – skrajšani postopek

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 16. seji 28.6.2014 obravnavala Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev Državnega zbora s prvopodpisanim Rihardom Branisljem.

Komisija **ne podpira** predloga zakona.

Predstavnik predlagatelja zakona Andrej Janežič je uvodoma predstavil predlagano dopolnitev zakona, ki rešuje težave agrarnih skupnosti, s katerimi se soočajo predvsem pri nastopanju v pravnem prometu. Predlagana dopolnitev zakona predvideva možnost prostovoljnega, s soglasjem vseh članov, preoblikovanja agrarne skupnosti v pravno osebo in na ta način pridobitev pravne in poslovne subjektivitete. Cilj takega preoblikovanja je učinkovitejše upravljanje s skupnim premoženjem agrarne skupnosti ter poenostavljeno nastopanje v pravnem prometu in med drugim tudi možnost za organiziranje dodatnih dejavnosti agrarnih skupnosti. Po veljavni ureditvi agrarne skupnosti nimajo pravne subjektivitete, zato potrebujejo za sklenitev vsakega pravnega posla, ki presega okvire rednega upravljanja, soglasje vseh članov, kar pomeni, da morajo zbrati in overiti podpise vseh številnih članov agrarne skupnosti. To je večkrat nemogoče, saj je lastništvo agrarnih skupnosti zaradi denacionalizacijskih postopkov razpršeno in člani agrarnih skupnosti živijo v oddaljenih krajih ali celo v tujini. Predlog zakona tudi določa, da se izplačilo kupnine družbeniku in drugi donosi iz nepremičnin agrarnih skupnosti, preoblikovani v pravno osebo, ne štejejo za dohodek iz kapitala. Veljavna ureditev povzroča tudi težave na področju davčnih obveznosti, saj so vsi lastniki agrarne skupnosti zavezani k davčni napovedi za najemnino, ki jo dobi agrarna skupnost v primeru oddaje zemljišča v najem (npr. kamnolom), četudi je znesek najemnine, ki odpade na posameznega člana agrarne skupnosti, velikokrat manj kot 1 evro. Po mnenju predlagatelja zakona bi sprejeta rešitev doprinesla tudi k večji preglednosti finančnega poslovanja in izpolnjevanja davčnih obveznosti. Po besedah predstavnika predlagatelja je predlog podprt tudi s strani Združenja predstavnikov agrarnih skupnosti Slovenije.

Državna sekretarka na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje mag. Tanja Strniša je pojasnila, da Vlada še ni pripravila uradnega stališča k predlogu zakona. Na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje predlog zakona načelno podpirajo, saj praktično ne prinaša nič novega, vendar menijo, da bi bilo s sistemskega vidika primernejše, da bi bilo področje preoblikovanja agrarnih skupnosti urejeno v novem sistemskem zakonu o delovanju agrarnih skupnosti, ki je pripravljen in v veliki meri že usklajen (usklajevanja potekajo še z novim vodstvom Združenja predstavnikov agrarnih skupnosti Slovenije in se bodo na strokovni ravni nadaljevala). Preoblikovanje agrarnih skupnosti v pravno osebo ob soglasju vseh solastnikov je namreč možno tudi po veljavni zakonodaji, vendar po nekoliko zapletenejšem postopku. Predstavila je tudi stališče Ministrstva za finance, kjer menijo, da je določba petega odstavka novega 11.a člena neprimerna, ker nedopustno in nesistemsko posega na davčno področje, ki se ureja v davčni zakonodaji. Tej določbi se očita tudi nejasnost glede kupnine in drugih donosov članom, če je lastništvo preneseno na agrarno skupnost.

Predstavnik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Branko Ravnik, ki obžaluje, da v obravnavo še ni bil vložen sistemski zakon, na katerega se čaka že več kot deset let, je opozoril, da predlagan zakon še zdaleč ne rešuje vseh težav, s katerimi se soočajo agrarne skupnosti. Predlog zakona vsebuje zgolj možnost za odprodajo oz. razpolaganje s skupnim premoženjem agrarnih skupnosti, kar predstavlja zgolj eno od vsebin, ki jih je treba zakonsko rešiti. Vprašanje je, če je uzakonitev možnosti za odprodajo skupnega premoženja brez davčnih bremen prioriteto. Dejstvo je, da odprodaja skupnega premoženja ni osnovni namen agrarnih skupnosti in njihovega delovanja. Trenutno akutni vprašanja, s katerimi se soočajo agrarne skupnosti in ki jih bi bilo nujno in prioriteto rešiti, sta vprašanje glede opravljanja dejavnosti (npr. predelava mleka na skupnih planinskih pašnikih) in vprašanje glede kritičnih dednih postopkov tega premoženja. Strinjajo se tudi z mnenjem Združenja predstavnikov agrarnih skupnosti Slovenije, kjer menijo, da bi bilo treba reševati tudi področje uveljavljanja ukrepov skupne kmetijske politike. To področje sicer deluje, vendar na terenu povzroča nemalo operativnih problemov. To so tri področja, ki bi morala biti predmet tega predloga zakona, če se bo to urejalo na parcialen način in ne s sistemskim zakonom. Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije so bolj naklonjeni celoviti, sistemski rešitvi, četudi bo treba nanjo še nekoliko počakati.

Komisija sicer pozdravlja trud in pobudo predlagatelja, da se začnejo reševati že več let odprta vprašanja agrarnih skupnosti, vendar pa predlog zakona prinaša hipotetično možnost, da se agrarne skupnosti s preoblikovanjem v pravno osebo ukinejo in teh skupnosti čez nekaj let ne bo več, kar pa komisija ne more podpreti.

Večina članov komisije se pridružuje stališču Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in meni, da predlog zakona ureja zgolj poenostavljeno možnost za odprodajo premoženja agrarnih skupnosti, medtem ko je primarni interes agrarnih skupnosti gospodarjenje in upravljanje s skupnim premoženjem agrarnih skupnosti. Če bi se ta predlog zakona podprl, bi ga bilo nujno dopolniti z izpostavljenimi vsebinami s strani Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, vendar pa v skladu s Poslovnikom Državnega zbora to ni možno, saj člani niso odprti. Poleg tega na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje menijo, da bi bilo treba izpostavljene vsebine urejati s sistemskim zakonom. Komisija ugotavlja, da so prej navedena vprašanja, ki jih je nujno rešiti, že zajeta v osnutku sistemskega zakona, ki ga pripravljajo na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje. V njem se agrarna skupnost ohranja kot premoženjska skupnost, kmetijske površine so dodatno zaščitene, saj bi bilo treba za njihovo prodajo soglasje vseh članov agrarne skupnosti, za prodajo nekmetijskih zemljišč pa bi zadoščala manjša večina. Komisija meni, da je osnutek sistemskega zakona že širše usklajen, saj ga je soglasno potrdil že svet pri pristojnem ministru, zato bi kazalo počakati na ta predlog zakona.

Če vsi člani agrarne skupnosti prenesejo svoje premoženje na pravno osebo, ta ne bo več poslovala kot agrarna skupnost, kar pomeni prenehanje skupnosti kot agrarne skupnosti. Torej zemlja agrarnih skupnosti ne bo več v funkciji skupnega premoženja in skupnega

izkoriščanja. Tako predlagana rešitev generalno ne rešuje ohranjanja agrarnih skupnosti, ravno nasprotno, saj predvideva zgolj možnost njene likvidacije. Prenos premoženja članov agrarnih skupnosti na pravno osebo pomeni ustanovitev podjetja, ki deluje po pravilih, ki veljajo za gospodarske družbe, kar vključuje tudi pravila odločanja. To pomeni, da je odločitev sprejeta, če zanjo glasuje 51 odstotkov lastniških deležev (tak delež premoženja agrarne skupnosti pa je lahko skoncentriran pri enem ali peščici članov agrarne skupnosti). Tako podjetje se lahko zadolžuje in zastavlja zemljišča. Deleži solastnikov se v takem primeru prodajajo in prenašajo na drugačen način kot to velja za agrarne skupnosti. Agrarne skupnosti namreč prodajajo kmetijska zemljišča, ob predhodnem soglasju vseh njenih članov, na podlagi Zakona o kmetijskih zemljiščih z javno objavo ponudbe za prodajo kmetijskega zemljišča oz. gozda na oglasni deski upravne enote in na državnem portalu E-uprava. Tega postopka v primeru podjetja ni. Po mnenju komisije pomeni sicer majhna dopolnitev zakona veliko novost pri poslovanju agrarnih skupnosti.

V razpravi je komisija izpostavila tudi določbo četrtega odstavka novega 11.a člena predloga zakona, po kateri so pravne osebe javnega prava, ki so lastninsko pravico pridobile na podlagi 8. člena Zakona o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic, dolžne dobiček, ki izhaja iz upravljanja z njenim deležem, nameniti za potrebe vaške oziroma krajevne skupnosti, kjer ima pravna oseba sedež. Člani komisije pogošajo definicijo teh potreb in določitev sankcij, ki bi nasprotno ravnanje sankcionirale.

V razpravi je bila izražena tudi podpora predlogu zakona, saj prinaša na področju agrarnih skupnosti neko novo dinamiko in osnovo, da se končno prične s prepotrebniimi aktivnostmi. Opozorjeno je bilo, da je čas predložitve systemskega zakona v obravnavo v Državni zbor neznanka, zato ne kaže čakati na usklajen predlog systemskega zakona, saj so interesi znotraj tega področja zelo kontradiktorni.

Ob obravnavi tega zakona je bil podan predlog, da se v napovedanem systemskem zakonu uredi predkupna pravica tako, da bodo imeli prednost za nakup solastniških deležev (kadar gre za kmetijska zemljišča) tisti solastniki, ki imajo status kmeta pred ostalimi solastniki.

Glede na vse navedeno izhaja, da predlog ne rešuje vseh aktualnih in akutnih vprašanj, ampak na nekaterih mestih celo odpira nova. Zaradi tega komisija ne podpira predloga zakona.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Cvetko Zupančič.

Predsednik
Cvetko Zupančič, l.r.